

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felolvasó szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyitlór sora 50 állér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyitlór díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A jövő politikája.

Írta: **Andrássy Gyula gróf.**

Nem minden időszaknak van ugyanaz a történeti fontossága. Sokszor évtizedek tűnnek el anélkül, hogy valamely nemzet fejlődése elhatározó fordulópontot hozna. De azért nincs oly szürke napja az esztendőnek, amely befolyással ne volna a jövőnk alakulásaira. A mindennap folytatott hosszú munka ezer meg ezer eseményével, az idők méhében csöndben készíti elő azokat a nagy változásokat, amelyek azután a történelmi nagy korszakokban aránylag rövid idő alatt, néha rohamosan következnek be.

Bizonyos mértékig a történelmi nagy korszakok is a múlt uralkodnak, de azért a bennük élő nemzedéktől függ, hogy sikerül-e mindazt a jót megvalósítani, amit a múlt előkészített, s mindazt a rosszat elhárítani, ami ellen még lehetőséges a védekezés.

Ezért van különösen nagy jelentősége azon generáció megteremtésének, amelynek korában életre kelnek a természet titkos műhelyében lassan képződött nagy alkotások, s végleges formát öltenek azok az intézmények, amelyeknek a természet törvényei szerint meg kell születniük.

Magyarország ma ilyen nagy alakulásoktól terhes korszak küszöbén áll.

A múlt válságai közben megérett nagy problémák parancsolólag megoldást követelnek. Egész jövőnkre kiható nagy elhatározások elől ki nem térhetünk.

A múlt eseményei következtében elodázhatatlan feladatunkká lett, újjá alkotni a nemzeti

képviselőt azon szerről, amelytől függ egyrészt az egész törvényhozás iránya, másrészt a kormányzat minősége, tehát a nemzet szerencséje vagy balsorsa, léte vagy nemléte.

Ámbár a múlt sok tekintetben irányt szab nekünk e kérdés megoldásánál is, mégis kezünkben van sorsunk, okosságunktól függ jövőnk. Cselekedeteink történeti fontosságuk. Velők utódjaink sorsára elhatározó befolyást gyakorlunk.

A jelenlegi választótörvény elavult. Sajnos, elmulasztottuk azt az időt, amikor megjavítására részleges reformok elégségesek lettek volna. Ma gyökeres átalakítása elkerülhetetlen. A mai állapot gyakorlati fölfogathatósága az, hogy a munkásság, amely erős öntudatra és szervezetre tett szert, nincs komolyan képviselve abban a képviselőházban, amely az ő élete feltételeit is megszabja.

A reformnak első sorban ezen kell segíteni, a társadalomnak ezt a nagy rétegét föl kell venni az alkotmány sáncjai közé.

E reformnak arra kell törekednie, hogy a parlamentben képviselve legyen minden életrevaló különleges érdek és jogosult komoly igyekecs, minden osztály és minden foglalkozás, a jog kiterjesztése mellett is azonban a döntő szerep azoké legyen, akiknek elegendő belátásuk van az összesség nagy érdekeinek a fölfogására, s elég hazafiságuk arra, hogy minden más érdek fölé a magyar állam javát helyezzék.

E célt fogom szolgálni minden erőmmel, tekiutet nélkül az akadályokra, a veszedelmekre, amelyek utamat elállítják.

De még teljes sikere esetében is a reform

egészen új életfeltételek közé fogja juttatni a magyar nemzetet. A politikai hatalom másképpen fog megoszlan, mint ahogyan megosztott eddig. A parlament egész politikájának, a társadalom összes szokásainak alkalmazkodniuk kell az új állapotokhoz. Időszzerű alkotókkal a magyar állam eszméjéhez kell csatolni a politikai nemzet új elemeit.

Politikánkat a jövőben fokozott mértékben szociális tartalommal kell megtölteni. Szolgálok a kis ember valódi érdekeit. Ezeknek — reális fontosságuk mellett — egy is különös súlyt ad a kor szelleme és a munkásnak helyzetén javítanunk kell. S a társadalomnak is nagyobb szociális tevékenységet kell kifejtenie, mint eddig tette. Felsőbb osztályainknak be kell látniuk, hogy a műveltséggel és vagyonnal járó kötelesség teljesítése az ő hatalmuknak is forrása.

Kevés haszonnal jár a szociálissal gyakran élesen folytatott polémia. Csupán jó gazdasági és szociális politikával kapcsolhatjuk a tömegeket a magyar állam eszméjéhez.

A gazdasági, közigazgatási és közegészségügyi kérdésekre kell a politikai élet súlyát át helyezni. A nemzetiségi kérdést is, a mely az új renddel fokozott jelentőséget nyer, végleg csak az állam belső életének kellő gondozásával és erővel teljes szerencsés belügyi alkotásokkal oldhatjuk meg.

Intenzív kulturmunkát is kell folytatnunk. A magyar kultúra hódító ereje biztosítsa a vezető osztályok érzelmi egységét. Elsőrangú fontosságú, hogy közjogi béke uralkodjon alatt, a királyal harmoniában élő, munkabíró és erős

Adórendszerünk alapelveinek történeti fejlődése és új adóreformunk ismertetése.

Írta: **Németh Albert** m. kir. p. n. s. titkár.

(Vége.)

A jövedelmi adót a dicális adóztatás kiegészítő részeként az 1850. évi április hó 25-én kelt nyílt parancs hozta. Tárgyát a rovatos összeírás alá nem esett jövedelmek és keresmények képezték, ezek adóztatási szempontból szintén három osztályba soroltattak, u. m. I. II. III. osztályba. A kivetett adó tudtul adástól 14 nap alatt, a megyefőnök előnlökte mellett működött felszámolási bizottsághoz, innen pedig az 1850. évi márczius 10-iki rendelet szerint az országos pénzügyigazgatósághoz volt felelbevezhető. A kivetett adó évnegyedenként volt esedékes. Az 1868. évi XXVI. t.-cz., valamint az 1870. XVII. és XLIX., 1871. LVIII. és az 1873. VIII. és XIII. törvények a jövedelem adónál mutatózó eme hiányok és visszafizetések megszüntetése iránt akként intézkedtek, hogy az adók kivetése az adókirovó bizottságra bízott és a kivetés ellen beadott felelbevezések a felszámolási bizottságok által bíraltattak el, melynek végzése ellen felelbevezésnek helye nem volt. A törvény által megengedett kivételes esetekben beadott felelbevezések felett azonban barmadfokon a pénzügyminiszter határozott. Az 1875. évben kereseti adórendszerünk nagy átalakuláson ment keresztül, ekkor vált ki a jövedelem adóból a tőkekamat és jövedelem adó, a bányaadó, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója, az 1875. XXIV. t.-cz. által szabályoztatott és az addig fennállott jövedelem adó I. osztályából sarjadzott ki. *Ez az egyetlen adó, melyet nem mi vettünk át Ausztriától, hanem Ausztria vett át tőlünk.* Az adó kulcsa 10%-ban állapítottat

meg. A jövedelem adó I. osztályából kivált *bányaadót* az 1875. évi XXVII. t.-cz. külön szabályozta és a bányaadó kulcsát 5%, 7% és 10%-ban állapította meg, aszerint amint az adó kőszénbányára, egyéb bányaművekre, vagy segédvályókra vetendő ki.

A jövedelem adó III. osztályából külön *tőkekamat és jövedelem adó* lett, mely az 1875. XXII. és 1883. VII. t.-czikokban nyert kifejezést. Az adó kulcsa 5% és 10%-ban állapítottat meg.

A személyes kereseti adó és jövedelmi adóknak a most említett utadók által nem érintett része „*keresetadó*” közös név alatt az 1875. XXIX. t.-czikkben foglaltatott össze négy osztályba. A keresetadó I. és II. osztályba legnagyobb részben személyes kereseti adót, a III. és IV. osztályba pedig a jövedelem adónak fent említett külön törvények által nem érintett maradványát vette fel. Ezer kereseti adóra vonatkozó későbbi törvényes intézkedések az 1876. XV., 1883. X., 1883. XLIV., 1886. XXXVII., 1893. IV. és 1908. V. t.-czikkekben foglaltatnak. Ezek közül az 1876. XV., illetőleg az 1883. évi XLIV. t.-cz. intézkedése szerint, a III. oszt. ker. adó kivetésére vonatkozó javaslatok elkészítését többé nem a kir. adóhivatalok, hanem kezdetben a kir. adófelügyelők és az 1889. XXVIII. t.-cz. életbeléptetése óta a kir. pénzügyigazgatóságok eszközözik.

Az *általános jövedelmi pótdadót* az 1875. évi XLVII. t.-cz. léptette életbe. Ezen adónak a kényszerűség, a megromlott pénzügyi viszonyok helyreállítására irányuló törekvés adott életet; egyenesadó rendszerünknek nem szerves, hanem inkább csak kiegészítő része. Az adó alapot képezte a házbéradó kivételével — hol a bérjövdelem szolgált alapul — az adótárgyakra a megelőző évben kivetett egyenesadónak és földterhermentesítési jövedelmeknek ötszörös, hatszoros, nyolcszoros, tizszeres összege.

Az általános jövedelmi pótdadó ezen alakjában nagyon komplikált volt. Ezt az 1883. évi XLVI. t.-cz. lényegesen módosította, amennyiben az adóalakok többé nem az alapadók többszöröséből le-

vont, egy évi adóval kevesbitott összegek, hanem maguk a folyó évről kivetett törzsdadók képezik és pedig a törzsdadónak 10, 30, 35, 40 százaléka. Az 1886. XXXVIII. t.-cz. a volt Magyar és horvát-szlavon határvidéki részekben fennálló külön adók megszüntetéséről és ugyan ott még érvényben nem lévő adótörvények életbe léptetéséről intézkedik.

Az *országos betétpótdadót* az 1898. XXI. t.-cz., a törvényhatósági betétpótdadót pótdadó helyébe, a nyilvános betétpótdadót költségek terhének egyenletes megosztása végett hozta be; kezdetben 3%, most 5%-ban vették ki.

A *szállítási adót* az 1875. XX. t.-cz. alkotta meg. Az országos pénzügyi helyzetére való tekintettel az 1880. LXI. t.-cz. az adótételeket felével, az 1887. XIV. t.-cz. pedig a személyi szállításhoz további 20%-kal a teherszállításhoz pedig 60%-kal emelte fel. Az adótételek a következők: a) személyszállításért a viteldíjnak 18%-a; b) az uti málnaszállításért a szállítási díjnak 18%-a; c) külön személyvonatokért és gőzhajókért a szállítási díjnak 18%-a; d) gyorsszállítványokért a szállítási díjnak 7%-a; e) teher szállítványokért 5%; e) gőzhajón a külön kabin, vonatokon az alvóhelyül szolgáló kocsiszakasz bérletért a bérösszegnek 18%-a.

A *nyereményadót* az 1879. XLIX. t.-cz. alkotta meg. Ezen adó alá tartozik a) a jótékony célra rendezett állam sorsjátékok sorsjegyeire eső nyeremények; b) azok az engedélyek, melyeket a pénzügyi hatóságok ingóságok kisorsolására magán feleknek adnak. Az adó kulcsa 10%.

A *vadászati adó* 1875. év óta áll fen, jelenleg az 1883. XXIII. törvényen nyugszik. A vadászati adó egy évi összege 24 kor. Az adó-év augusztus 1-én kezdődik és a következő év július 31-ik napján végződik.

A *gyepperadót* az 1883. XXIII. t.-cz. intézkedik. Az évi adó minden darab egycsövű fegyver után 2 kor., minden darab kétszövű fegyver után 4 kor., mely a gyepperadó kiképzés után 15 nap alatt fizetendő.

magyar pártok vezessék be a nemzetet az új érába, s végezzék a jövőnek szilárd alapozását, amit ha ma elmulasztunk, később megcsinálni nem leszünk képesek.

Keressük, amennyire csak tőlünk telik azt, ami a parlamentet alkotó nagy nemzeti pártokat egymáshoz és a királyhoz köti, s kerfűljük azt, ami alkalmas arra, hogy őket széjjelválassza. Minden idővesztés nélkül és egyesült erővel szervezzük meg a magyar államot és a magyar nemzeti társadalmat az ország periferiáin is az összekapcsoló, az alkotó munka számára. Pártos szellem, kicsinyes féltékenység ne vegyen rajtunk erőt Nagy célok szolgálatában állva magunk is, nagy célok szolgálatához szoktassuk az új elemeket is. Egyesegyedül így remélhetjük, hogy rázkódások nélkül éljük át a mindig nehez átmenetel idejét, s hogy a jövő a multa támaszkodva, de az új viszonyokhoz alkalmazkodva — lépcsőzetes fejlődés útján a mainál belsőleg egysegebb nemzeti társadalmat teremtsen.

BELFÖLD.

A bécsi tárgyalások.

Budapest, április 25.

Új tárgyalások kezdődnek Bécében a katonai kérdések egyes jelentős részletei miatt. A tárgyalások kiemelkedő momentumát Wekerle miniszterelnök bécsi útja. Az ut körül nagyon természetesen most is, mint mindig, felrajzának a kombinációk. Sonki nem tagadhatja le, hogy most a tiszték fizetésének és a legénység zsoldjának a felemelése az, ami szükségessé teszi a bécsi utat és a mi egyuttal tagadhatatlanul nagyfokú izgalom központja. Ezt a dolgot, mint sok más egyebet, élénk vetette az élet és a szükség, amellyel a politikának számolnia kell. A magyar közvélemény és a parlament egy része hajlandó volna arra, hogy tisztán gazdasági ügynek tekintse. A politika azonban belé van keverve és nem sokat használnak nekünk az, ha megállapítjuk, hogy osztrák indulat, rosszakarat, tapiatlanság koverte belé.

Az osztrák diktandóval szemben Magyarország helyzete egyszerű és világos: semmi közünk hozzá, és nem törődünk vele. A közös minisztereknek természetesen komplikáltabb a helyzetük, mert nekik egyformán kell törődniük Magyarországgal és Ausztriával is. Am, hogy ezt hogyan tudják megcsinálni, ez az ő dolguk. Ez a mestersévi kelle-

metlensége. A politikusoknak sohasem kellőmes a helyzetük, de a ki csak kellemes helyzetet akar, az nem megy miniszternek és nem őrta magát politikába.

A politikusnak az a foglalkozása, hogy mindennap új kollomtelenségekkel találkozzék és megbirkózzék velük ahogy akar, ahogy tud. Mindonkin, aki igazságos, el kell ismerie, hogy Magyarország a maga részéről felesleges soha nem szaporítja a kellemetlenségeket, amint hogy most sincs oka különösebben megnehezíteni az olyan közös miniszterek helyzetét, akik sokszor kimutatták azt az igyekezetüket, hogy kötelességükhez képest lojálisak legyenek és a mi országunk jogait, érdekeit respektálják.

Wekerle bécsi utjáról boldogság volna letagadni, hogy a tisztai fizetésemelések miatt történik. Csak a válsághírek jogosultságát nem lobet olismerni, nem lehet honórálni azt az álláspontot, hogy a tárgyalás, tanácskozás mindjárt konfliktust, bukást is jeleltene.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, április 24

Husvét ünnepeán, midőn a sziveket a szeretet és béke ejti hatalmába, a szocialdemokraták Budapesten országos kongresszust tartottak, melyen bejelentették a harcot Magyarországgal ellen.

Az a határozati javaslat, melyet a kongresszus elfogadott, nem a választói jog mellett szított harcot van hivatva ében tartani, hanem még nagyobb elszántságot dobni azok lelkébe, akik már ugys leszámtoltak a következményekkel, ha Magyarországot a közel jövőben egy ipari és mezőgazdasági politikai tömegsztrájk rombolása elé állítják. Ezt a nemzeti csúfást készíti elő szabadon, minden komolyabb beavatkozás nélkül való a szocialdemokraczia. Oly szabadon, annyira vakmerően, hogy nevetve hangoztatják a kongresszuson, hogy a belügyminiszter fenyegetései a szakszervezetek megrendszabályozása és feloszlata iránt nem komoly dolog. Hanem az komoly és megfontolásra méltó jelenség, amit az egyik elvtárs nagy hangon kibökött, hogy beutazva az egész országot, azt tapasztalta, hogy a munkásság az általános tömegsztrájkra mindenütt el van készülve, s azt szinte lázas türelmetlenséggel várja.

Bármily elégtelenséggel, bármilyen tapsviharral fogadta a kongresszus ezt a nyilatkozatot, mi nem tartjuk komolynak. Politikai tömegsztrájk oly következmények nélkül, melyek teljesen le törnék a szocialdemokracziát, manapság el nem képzelhető. Igaz, óriási gazdasági kárral

fenyegeti hazánkat egy esetleges tömegsztrájk, főképp ha mint az egyik minden áron forradalmat akaró elvtárs dühöngve magát kifejezte: a politikai tömegsztrájkot az aratás idejére kell rendezni, de ebben a kárban első sorban a szocialdemokraczia pusztul el. Ez azonban az ő ügyük.

Nekünk magyar hazafiaknak fegyverbe öltözten kell várunk cenzurát minden támadást, minden törekvést, mely hazánk ellen a szocialdemokraták táborából kifelé irányul. Ha ők elszámtak, nekünk sem szabad egykedvűeknek lennünk. A törvény, az igazságszolgáltatás köteles a legszigorubb büntetőjogi üldözést megindítani, mindazok ellen, a kik Magyarországon forradalmi taktikán török fejüket.

Érdekes eszmecímről adnak hírt egyes román újságok. Mi is megemlékeztünk már arról, hogy a román képviselők és vezető politikusok körében nincs teljes egyetértés a politikájuk taktikai szempontjainak megítélésénél. Vannak vezető befolyású románok, akiknek a lelkében az a meggyőződés kezd derengni, hogy a mindennáron harcot hirdető taktikával a román képviselők csak gyűlöletet provokálnak és népük törekvéseinek ellenségeket szereznek még a mérsekelt felfogás hívei sorában is. Természetesen nem rokonszenveznek ezzel a felfogással olyanok, akiknek politikai, és sok tekintetben anyagi pozíciója is az igazatáshoz van kötve, de egyre több tekintélyes román férfi sürgeti annak megfontolását, hogy nem volna-e helyesebb a meddő küzdelmek erőszakolása helyett a románok politikáját gyakorlatibb alpra helyezni.

Híre jár, hogy ezekkel a kérdésekkel a román képviselők már husvét után alaposan akarnak foglalkozni. Jobb időben, mint most, aligha jöhetne a józan megfontolást taktikája. A magyar politika vezető tényezői természetesen óvatosan mérlegelnék, hogy jóra való törekvés, vagy taktikázás-e az, amivel szemben állnak, de eredményében első sorban a románság létltna az üdvös eredményét, ha az igaztól elfordulva a magyar nemzeti állam alapján keresnek azoknak a gazdasági, kulturális és más bajoknak az orvoslását, melyek nem specifikus nyavalyák, hanem az egész országnak betegségei. Eredményt a nemzetiségi amugy sem érhet el, mert a magyar állam a nemzeti jeleget nem áldozhatja fel, tehát helyesebb volna a marakodás helyett az együttes munka politikája. Hogy ez lehetővé váljék, arra a nemzetiségi hazugságok beszüntetése, az igazatáshoz való szükség.

Nagy optimizmus lenne, ha néhány hazafias belátástól irányított újságczikkhez és pár jóra-

A hadmentességi díjat az 1880. évi XXVII. t. cz. léptette életbe és az 1883. IX. t. cz. részben módosította. A hadmentességi díj a véradónak egyen értéke, melyet az állampolgár a védkötelezettség alul való felmentése fejében fizet, mely minden év október 1-én esedékes.

Láttuk fennebbiekben az adó fejlődésünk perspektíváját a multban, le egész napjainkig. Lásunk már most röviden a képviselőház asztalára Wekerle Sándor által letett és előtünk fekvő egyes adóreformokra vonatkozó törvényjavaslatokat s azok következtében egyes adó rendszerünkben bekövetkező változásokat.

Az egyes adók reformjára vonatkozó javaslatokkal sürűn foglalkoznak egyetlek, társulatok, testületek stb. és csodálatos, hogy azok ellen mindannyi kifogást emel. Meg kell bajtanunk tisztelünk zászlóját egyes adóink újja alakítását célzó ezen nagyjelentőségű, szocialpolitikai és korszakos alkotás előtt. Elismerés és dicséret illeti meg Wekerle Sándor pénzügyminiszterünket és mindazokat akik adórendszerünk újjalatjának felépítéséhez hozzá járultak s ezzel bevetteti törekednek Magyarországot adó polgárait az ígért földjére és megakadályozni igyekeznek azon nagy társadalmi veszedelmeket, melyek az állam érdekét veszélyeztetik. Áttanulmányozva az adóreformra vonatkozó javaslatot megállapíthatjuk, hogy az kétfő alappontból indul ki, melyek közül az egyik a reform célját fejezi ki, a másik a pénzügyi eredményre vonatkozik. A reform célja: arányosságot teremteni az adózás terén, hogy minden adózó jövedelme arányában járuljon az állami kiadások fedezéséhez. A pénzügyi eredményt illetőleg a reform biztosítja az államnak egyes adókból az idő szerint befolyó jövedelmet és sem kevesebbet, sem többet nem követel. Több az adózók terbe a mai marad, csak igazságosabbau oszlik meg. Ha több lesz a bevétel, a többet adó a létminimum emelésére fordítatik, a kevesebb ellon biztosítja van az állam kincstár az általános kereseti adónak és jövedelemadóknak kontingentálásával. A reform eltérli a családtagok adó-

ját, valamint a II. oszt. ker. adót és általános jövedelmi pótdadót az egész vonalon. Továbbá eltérli végleg teljesen, érdemileg részben, az I. és IV. osztályu kereseti adót, végül csak névleg a bányaadót.

Az I. oszt. ker. adó, mint önálló adó névleg nem fog fenmaradni, az ezen osztályba tartozó adóalanyok beolvadnak az általános kereseti adóba, és a jövedelemadóba. A szolgálati viszonyból folyó illetmények és ellátások után *jövedelmi adó*, más hasznát hajtó foglalkozásból eredő kereseti jövedelem után *általános kereseti adó* fizetendő. A létminimum ug az általános kereseti, mint a jövedelmi adóba 600 korban van megállapítva. Megszűnik a munkaadónak az alkalmazottja adójáért való zavarossága. A IV. oszt. adó átmege a jövedelmi adóba, melynél a kivetés során számításba vott 6000 koronán felüli összes járandóság után még külön jövedelempótlék fizetendő. A bányaadó olnevezés szintén megszűnik és alanya részben a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójába és részben az általános kereseti adóba megy át, a szerint amint a bányaművelést részvénytársaság, vagy magán vállalkozó folytatja.

Az adóreform kiterjed a földadóra. A házadóra, a tőkeamint és járadékadóra, a korostadóra, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adójára. A keresetadó *általános kereseti adó*, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója pedig *nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek kereseti adója* nevet nyert. Elejti a javaslat miud az öt adó nemnél a földterehentesítési járulékok címén szedett adót, mely eddig az állami adó 30%-át képezte. A javaslat azon része a volt határvidék adózáira néve bir gyakorlati jelentőséggel, mert ott ezt a 30%-ot odig nem szedte az állam. Ezzel a volt határvidékek is érvényesül az egyenlő adóztatás elve.

Lásunk monnyire javítja a reform az eddigi földadórendszerünket. A fennálló és a *földadóra* vonatkozó törvények szerint a földadó kulcsa a kataszteri tiszta jövedelemnek 25%-a. A reform a földadó kulcsát 20%-ban állapítja meg, ezzel az

adokulcsát 5-5%-kal, az adót pedig 21-5%-kal mérsékli; elrendeli a művelési ágakban beállott és jövőben beálló változásoknak a kataszteri munkálalatokban való keresztül vezetését; elrendeli a földek minőségi osztályának megállapításánál előfordult tévedések helyesbítését; módot nyújt ahol szükséges, a tisztajövedelmi fokozatok kiigazítására és megszünteti a földadó kontingentálását.

A házadóra vonatkozó javaslat:

- a) a házberadó kulcsát legtöbb helységre vonatkozólag mérsékli;
- b) fokozatos átmenetet létesít a házostályadóról az általános házberadóra, a népesség számbavételével és adóközvetek alátámasztásával;
- c) a házostályadó nehegy tételét enyhén feléle kikerekíti;
- d) időleges házadó mentességet részben új alapokra fekteti;
- e) házadó katasztert létesít;
- f) a házadó évenként rondeli kivetni;
- g) a házber jövedelem vallomás beadását az eddiginél hatályosabbau biztosítja. A házberadó ma a ház bruttóbevételeinek 17-6, 15, 11-2%-a, a javaslat szerint ez a kulcs 17, 15, 11, 9%-a. A 17%-os Budapest házberadó kulcsa lesz, a 15%- azokban az általános házberadó alá tartozó helyeken nyer alkalmazást, melyeknek lakossága legalább 15000 lélekből áll. Az általános házberadó alá nem eső azokban a helységekben, melyeknek lakossága 1000-nél nem több 11% lesz. Az általános házberadó alá vout azokban a községekben, amelyeknek lakossága 1000-nél több, 9% lesz az adó. A házostályadó tételei ug módosulnak, hogy első és harmadik fokozatban az egyszobás házadója 160 K. helyett 2 K. és 2-40 K. helyett 3 K. lesz; a második fokozatban kétszobás házadója 720 koronáról 8-ra és a 8-9 szobás házadója 14 K-ről 45-re, a 12-13 szobás házadója 72 K-ről 75 K-ra emelkedik. Aki házberjöveldelméről vallomást nem ad, a kivetés soráa a megállapított adóknak 5%-át fogja pótlék formájában fizetni.

való ember díszérete méltó fáradozásához megszemenő következtetésekkel akarnánk fizni. De mindenesetre szívesen halljuk a józau szót és nem szorítjuk ökölbe a kezünket azzal szemben, aki parolára uyujtja a tenyerét.

Politikai, sokszor idézett szokásmondás, hogy Magyarország földművelő és őstermelő állam. Ezt gyakran lehet hallani, s helyesen is, ha ezt a tényt kapcsolatba hozzák az ipari és kereskedelmi politikával. Ma már ahhoz kétség sem férhet, hogy az a helyes gazdasági politika, amely igyekszik összeegyeztetni a különböző érdekeket a régi agrár-politika, különösen latifundiumos, csak egyesek meggazdagodására és nagyon sokan elszegényedésére vezetett. Az adta sok ezer magyar állampolgár kezébe a koldus botot s koldustarisznyájába az amerikai hajó-jegyet. Agrár-politika is kell, de nem csupán Agrár-politika, amely más érdekeket mellőz rajtuk keresztül akar gázolni. Agrár-politika kell, de az a kisemberek védelmének a politikája kell, hogy legyen. Olyan politika, amely azt tizti ki czélul, hogy a nagy halak ne falják fel a kis halakat.

A terményértékesítés és az őstermelés anyagián közgazdaságilag helyes feldolgozása nem megy, mert nem lehet helyes és czélratos kereskedelmi és ipari politika nélkül. Az ipar és a kereskedelem támogatására ép olyan szükség van, mint a földművelésre. Sok mulasztás van itt pótolni való. De az egyoldalú merkantilizmus ép ugy hiba lenne, mint az egyoldalú agrarizmus. Egyetlen politikuskus sem szabad elfelejteni azt az elvitázhatatlan statisztikai tényt, hogy a behozatalunk ma nagyobb, mint a kivitelünk. Ez az apránként való elszegényedésre vezet, mert több pénzt adunk ki idegen országoknak, mint amennyit azokból kapunk. A gazdasági politika főelve: emelni a kivittet és csökkenteni a behozatalt. Kétségtelen, hogy ez csak agrár-politikával nem valósítható meg. Az őstermelés kivitelének fokozása csak minél fejlettebb kereskedelem által érhető el, az ipari behozatal csökkentése pedig csak intenzív és mélyreható politika által.

A munkásbiztosító pénztár és az orvosok.

Székeludvarhely, április 24.

Minden újságolvasó ember figyelmét élénken foglalkoztatja napjainkban a biztosító pénztárak és orvosok között kiütött háboru. Késhegyig mondó háboru folyik az ország nem egy helyén; így Udvar-

A tőkekamat és járulékaadónál a reformban jelentékeny adószékkülső találkoznak. Az adókulcsa általában véve 10%-ról 5%-ra mérsékeltek; 2% lesz az adó a mai 10% helyett a házassági élet közösségében nem levő nőnek tartásdíja, a lomezőknek, fogadott gyermekeknek, vőnek, menynek s a testvéreknek ellenszolgáltatás nélkül, de kikötötten és rendszeresen adott javadékok után. Ugyancsak 2% lesz az adó a katonai adóköteles házassági ovadéka hozódéka után is, a mai 10%-al szemben. Az alap nélkül kivett tőkekamat és járadékadónak visszaható törési idejét a javaslat 5 évben állapítja meg; ez helyes, mert a visszamenőleges adóztatásnak, mint jognak és az alap hiányában kivett adótörésének mint kötelezőnek, a helyes jogrend szerint egysúlyban kell lenni.

Az általános kereseti adó a mai I. oszt. kereseti adó, bányaadó és főleg a III. oszt. kereseti adó keveredéséből hivatott életre. A reform ezen adókulcsát, szemben a mai 10%-os kulccsal, 4, illetve 5%-ban állapítja meg; az adókulcsát tehát 5 6%-al, az adó pedig 50 60%-al mérsékli. 4% lesz az adó az irodalmi, művészi tevékenységből, a magán oktatásból és más egyéb nem szolgálati viszonyon alapuló értemi (orvosi, ügyvédi, mérnöki, stb.) foglalkozásból eredő kereset után; 5% mindon más esetben. Aki vállomást nem ad, az a megállapított adónak 5%-át fizeti pótlék fejében. A javaslat, az első 3 évre, az általános kereseti adó főösszegét 28 millió K-ban kontingentálja, a házalók és külföldi kereskedelmi utazók adója nélkül. A reform javaslat a 28 millió koronát akként biztosítja, hogy ha az első kivetés eredménye a kontingentál összegzen alul maradna s a hiány 5% nál nagyobb lenne, minden adózóra arányos pótelőírás eszközözendő. Az általános kereseti adó nem másolata más állam kereseti adójának, hanem önálló és a mi viszonyainknak megfelelő alkotás.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójában az eddi adóalanyokon kívül a részvénytársaságok tulajdonában lévő bányaművek is adózni fognak. Az adókulcsa a közép-termelésnél és

helyvármegyében is az orvosok a pénztárnak felmondták a szolgálatot, illetve nem hajlandók a pénztár által megállapított impertuensi csekély díjért a pénztár tagjainak az orvosi szolgálatot teljesíteni.

A közönség rokonszove ugyan az orvosok pártján van, mindazonáltal vannak egyesek, kik a humánizmus jelszavából élő orvosi kar ezen viselkedését rossz szemmel nézik. A be nem avatottak közül ugyanis sokan azt hiszik, hogy az orvosok a szegény emberrel szemben sztrajkolnak — és ez nem kedvező színen tünteti föl a szabadságáért és emberi jogaiért küzdő orvosi kart.

A háborúság ugyanis egy hatalmas kérdéscsől indult meg az orvosok és pénztárak között. Az 1891. XIV. t.-cz. ugyanis országoszerző kizszoáltatta az orvosokat a betegsúlyzó pénztáraknak. A pénztárak derekasan kibaszóálták és kiszjolyozták az orvosi kart.

A helybeli korüloti munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 17-én tartott ülésében elhatározta, hogy — tekintettel a törvényok mult évben megéjlett reviziójára, mely az iparos-sogédek által fizetendő díjat havi 1 K 04 fillérről heti 56 fillér, illetve 1 K 05 fillére emeli, vagyis megnégyszerezzi s a tagsági kötelezettséget az állami és városi tisztviselők Fivételével az összes 2400 korona évi jövoldomou aluli alkalmazottakra kitorjsozti és lohetővé teszi, hogy mindonki tagja lehessen a pénztárnak — az orvos eddigi javadalmazását 1200 koronáról 1600 koronára felemeli. Amennyiben pedig ez összegért az orvosi kar egyik tagja sem hajlandó vállalni a megbizást, május 1-étől kezdve „minden 3 napon belül megbetegedett, vagy betegsúly daczára feonjáró tag egyszeres táppénzt, a 3 napon tul munkaképtelen tag pedig kétszeres táppénzt fog kapni, melyből minden költséget maga tartozik fizetni.”

A helybeli orvosi főköszövetség a pénztár e határozatával 22-ikén tartott ülésében újban foglalkozott, amidőn ismételen kimondotta, hogy magát az orvosi kongresszus határozatához föltétlen tartja, mely szerint tagjai évi 6 koronára díjazáson alul tagonként és évenként, pénztárnál kezelő orvosi állást sem vállalhatnak; családos tag után évente 9 koronát kér az orvosi kar a pénztártól.

Ha meggondoljuk, hogy ozy pénztári tag szükös anyagi viszonyai miatt gyakrabban szori orvosi segélyre, mint a társadalom jobb módu elemei; ha meggondoljuk, hogy az orvosnak a ki-, bejelentés, bizonyítványok, táppénzátalványozás stb. roogtegek feloldáségteljes írásbeli munkája is van a pénztár orvosi szolgálatban; ha végre meggondoljuk, hogy az orvos a pénztári tagok ollátási miatt gyakran fuvart is kénytelen igénybe venni: ugy ezen évi összeg tagonként ilyen nagy értékü kvalifikált munkáért valóban oly csekély, hogy problematikus, mint képes egy orvos igényeinek és rangjának megfelelően

egyéb ásványok bányászatiánál a mai 7, illetőleg 5%-marad, míg a bányatorvény által felállított segéd-műveknél az eddigi 10%, helyett 5% lesz az adó. Részvénytársaságok és szövetkezetek eddigi 10%-os adókulcsát továbbra is fenntartja a javaslat, azonban az uszora meggáltása érdekében 15%-ra emelkedik azoknak a pénzintézeteknek adója, melyek kölcsönök után, összes járulékokkal együtt 8%-nál magasabb kamatot ezednek. A javaslat eljti ezen adónak bizottsági tárgyalását és azt a pénzügyigazgatóságokra, Budapeston az adófelügyelőre bizza. Vallomás adás elmulasztása esetében a kiszabandó pótlék az adónak nem 5%, mint az előbb tárgyalat adónál, hanem 25% lesz.

A beteresztett adóroform egyike jövoldelmi adót contempplál, mint amelyo adó a magyar egyenesadók történeti fejlődésének leginkább megfelelő és amelylyel az arányos adóztatás leginkább megközelíthető. A javaslat szerint jövoldemadó alá tartozik az adóalanyok bármely adó alá eső, vagy adómentes forrásból eredő összes adóköteles jövoldeme. Es ezen jövoldemnek a megengedett lovonások után foamaradó része alkotja az adóköteles jövoldemet. A jövoldeméből leszámkítható tételok: a jövoldem biztosítására és fenntartására fordított összes kiadások, üzleti vosztegek, kárbizosítási díjak, az üzom folytatásával kapcsolatos közvetett adók, illetekek és várnok (az egyenesadók kivételével) szolgálati díjak, a nyugdíjalap-járulékok, adóssági kamatok, stb. Minden háztartás jövoldeme, mint gazdasági egység együttes egészékeit vonatik adó alá. A jövoldem becsülésénél a földbirtoknál nem a kataszterben kimutatott hozadék (kataszteri tiszta jövoldem) adja a jövoldemadó alapját, hanem a gazdálkodás valószagos hozadéka. A házbirtok jövoldemével az épület fenntartás költségeire nem a mai 20, 25, 30%- számítandó le, hanem o czimeu tényig felmerült kiadás. A részvényeak az osztalékok után ezen adóban is adózni fognak. A szolgálati viszonyból származó illozmenyek és ellátások adóköteles összegének megállapításánál a fizetéshez a házpez is hozzá számítandó. Azoknak a távollevőknek, akiknek bel-

a mai drága világban ily potom jutalmazás mellett megélui!

Az orvos nem élhet a tőkójének kamataiból, ha nincsen a diplomáján kívül egyebe.

Az orvos éjjel és nappal rendelkezésre kell álljon; ez nem kényelmes hivatal — az ilyen rendkívüli szolgálat — a mai világban rendkívüli ellenszolgáltatást is követel!

Szomorú jelenségnek tartjuk a munkásbiztosító pénztár oljárását, pláne akkor, amidőn az orvosok jogos és valóban móltányos követelését minden jobbravaló pénztár — hogy messze ne menjünk, a csikszeredai is — elfogadta és a lehető leguagyobb mérvben kárhoztartjuk azon határozatát, melylyel tagjainak a betegsúlyezést készpénzben akarja kiadni. Ez ellen mond minden józan észnek, ellene mond a törvény intenciójának, mivel ez esetben igen sok tag a kapott pénzt nem orvosra és a gyógy-szerre, hanem italra fogja elkölteni. Már pediglen a tagok és munkaadók véres verejtékéből bofizott magas díjak mehetnek jutalmazásokra, irodai személyzet fizetésére és más minden egyéb költségekre, sőt tőkét is lehet belőlo gyűjteni inkább, mint az alkoholizmust, a züllést elősegíteni akkor, amidőn éppen az egészséag ápolásáról van szó. Ez törvénytelen intézkedés; az orvos és gyógyszer költséget tagjáruléka fejében a tag mindenkor jogosan követeli a pénztártól és semmiféle ürügy alatt el nem utasítható.

Elég szomorú jelenség, hogy noha az egészséag a legdrágább kincse az embernek, — erre áldoznak a legnehezebben. Hiszen az orvosi kar nem is a maga érdekeit védi, a mikor a háboruba belemert; a társadalom, a munkások érdeke is az, hogy az orvos kedvvel, kitartással, lelkesodással végezze munkáját. Üres gyomorral, gondtoltjes lélekkel az orvos sem képes hivatását kellően betölteni, — hiszen ő is csak ember!

A betegok gyógykezelésében sztrájkrol nem szólhatunk. Orvosi kezelést egy orvos sem tagad meg senkitől. Hatósági intézkedés, felsőbb helyről jövő szelid nyomás ebben a harcban hiábavaló kiserlet, mely csakis az ügyek elmergesítésére vezetne.

Az orvosok önrendelkezési jogát csorbitani, az orvosokat kiszjolyozni a humánizmus álarcza alatt — a ker. biztosító pénztárak részéről többé nincs megengedve. Ezen reális tényvel barátkozzanak meg a pénztári ügyek vezetői és szent lesz a béke!

HIREK.

Székeludvarhely, április 25.

Templomszentelés. A helybeli unitárius templom löszontalmi ünnepepe május hó 24-én lesz, a mely alkalommal Irenca József püspök is városunkba érkezik. Az ünnepepe részleteit későbbben fogjuk közölni.

földön állandó lakhelyük nincs és itt évenként legolább 4 hónapot nem laknak, a fölg és a házbirtokból eredő jövoldemük, a jövoldemadó alapjául kétszeresen fog számíttatni. Ez a távollevők erősebb megadóztatását czélozza. A javaslat létminimum címén 600 koronáig terjedő jövoldemet adómentesít, ez a mentesség csak fizikai személyeket illet meg; kimondja a javaslat, hogy ha a most tárgyal 6 adó-umból származó bevétel együttes összege 200 millió koronát meghalad, a többet az adómentes létminimum emelésére fordítandó. A jövoldemadó kulcsa 0.71%-tól fokozatosan 5%-ig emelkedik. Az adót azonban nem százaléklaban, hanem fokozatokba megállapítva fix tételokban állapítja meg a javaslat. Tekintettel iparunk fejlődésére az ipart üzó részvénytársaságokkal és szövetkezetekkel szemben fokozatosan emelkedő adókulcsot 3%-nál megállítja a javaslat. Aki vállomást idejében nem ad, adójának 5%-át fizeti pótlék fejében. A szolgálati viszonyból származó illozmenyek egyedül a jövoldemadóban adóznak és a 6000 koronáig fölül jövoldem adópótlék alá osik, de o pótlék uem csak a 6000 koronáig felül rész, hanem az összes illozmeny után számítandó; a pótlék kulcsa 0.2%-tól 6%-ig emelkedik. A jövoldemadó és a jövoldemadó pótlék együttes kulcsa a mai 13 1/2%-os kulccsal szemben, csak 11 1/2%-ig emelkedik, tehát 2 1/2 %-kal kisebb. A jövoldemadóra semmiféle pótdó nem vethető ki. A hulyhatósági onkormányzat háztartására való tekintettel azonban a szolgálati járandóságokra és ellátásokra a pótdó kivethető. A javaslat a jövoldemadó 46 millió koronában kontingentálja. Ha a kivetett adó a kontingentál összegget nem üti meg és a hiány 5%-nál nagyobb, minden adózónál egyezges százalékl szerint pótelőírás eszközözendő, a pótelőírás az 1. 4 százalékl tul nem haladhatja.

Ezokból láthatjuk, hogy új adórendszerünk az eddiginél szövevényesebb és komplikáltabb lesz és ez természetes is, mert minél aprókeosabb részletekbe hatol az adó, annál szövevényesebb a kezelése.

Emléket az agyagfalvi réten. A székely emlékalap javára, a helybeli daleylet folyó hó 16-én tartott aziniolodásból begyűlt tiszta jövedelem fele része 87 korona 04 fillért adományozott a pénztárnak Benedek Géza ur által, ezt hozzáadva a már korábban befolyt 6801 korona 21 fillérhez, alapösszege tesz 6888 korona 25 fillért, mely az Udvarhelymegyei takarékpénztárnál IX—688. számú betét könyvbe el van helyezve kamatozás végett. Fogadják a nemesszövület daleylet, hazafias adományáért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. Ferentzi János, végreh. biz. pénztárnok.

A képviselőválasztók névjegyzéke. Udvarhelyvármegye központi választmányja f. hó 22-én Dr. Sebessi János alispán előnökele mellett ülésezett, mikor határozatba ment, miszerint az udvarhelyi, homoródi és székelykeresztúri választókerületek képviselőválasztóinak ideiglenes, valamint a kihagyottak névjegyzéke s az 1899. évi XV. t.-cz. 151. §. értelmében a felszámolások és észrevételek megtehetése végett a folyó május 5-től 25-ig beszérolag mindenki nyközseég házánál a kisközségek körjegyzői irodáján; az összes ideiglenes névjegyzékek második példányai pedig Székelyudvarhelyt az alispáni hivatalnál (vármegyeház I. emelet a főjegyzői irodán) közszemlére lesznek kitéve. A felszámolásokat és észrevételeket illetőleg a következők lesznek szem előtt tartandók: 1. A felszámolások benyújtásának határideje május 5—15-ig, az észrevételeké pedig május 16—25-ig terjed; az ezen túl érkező felszámolások és észrevételek érdemleges határozat nélkül fognak elutasíthatni. 2. Az ideiglenes névjegyzékek és felszámolási kérések az 1. pont alatt megjelölt napokon d. e. 8 órától déli 12-ig a községházánál, illetőleg a körjegyzői irodán, az oda rendelt községi elöljárók jelenlétében bárki által megtekintethetők s azok d. u. 2 órától 6 óráig lemásolhatók. 3. A felszámolások azok részéről, akiket ezeknek tételére az 1874. évi XXXIII. t.-czik 44. §-a feljogosít; az észrevételeket pedig a felszámolásra jogosítottak részéről a központi választmányhoz czimezve nyközségekben a községi elöljáróságokhoz, kisközségekben pedig a körjegyzőkhöz írásban, s a szükséges okmányokkal felszörölten nyújtandók be, minök megtörténtéről — kívánatra — az átvevő által elismervény adandó. Ugyanegy beadványban több egyenre vonatkozó felszámolások is összefoglalhatók; ellenben az észrevételek minden felszámolási folyamodványhoz külön lesznek benyújtandók. 4. A benyújtandó felszámolások és észrevételek az elöljáróság, s a körjegyző által a beadás idejét, a tétel és melléklet számát, a tárgy leírását és a tétel megjelölését feltüntetve elkülönített iktató könyvben bejegyeztetnek és folyó év május 26-án az iktató könyvvel együtt a központi választmányhoz felterjesztetnek. 5. Amennyiben valamely község névjegyzékét illetőleg felszámolások vagy észrevételek nem merülnek fel, erről az elöljáróság vagy körjegyző a 4-ik pont alatt megjelölt időben a központi választmányhoz jelentést tenni köteles. 6. A névjegyzék összeírására vonatkozó minden beadvány belyegmentes és a beadványhoz szükséges hivatalos bizonyítványok, kivonatok s más okiratok is belyeg nélkül adatnak ki az érdekeltek kérésére.

Az erdélyrészi birtokrendezés jogszabályait, a hatályban maradt törvényeket, összes rendeleteket, magyarázattal, jegyzetekkel és kimerítő betűsoros tárgymutatóval ellátva, az igazságügyminiszterium megbízásából kiadták Dr. Sebessi Dénes és Dr. Börcsök Andor. A 28 ivre terjedő munka megrendelhető Dr. Börcsök Andor kir. törvényszéki bírónál (Budapest, Gresham-plota). Ára 6 korona.

Református tanárok gyűlése. Az Országos Református Tanár-Egyesület 22-én és 23-án Hódmezővásárhelyen tartotta közgyűlését. Az ország minden részéből érkeztek az egyesület tagjai. Kedden délután a vasútnál a város nevében *Kmettykó József* főjegyző üdvözölte a vendégeket. A megnyitói közgyűlésen *Dóczy Imre* egyházközlöti középiskolai felügyelő mondott megnyitói beszédet. A város részéről *Juhász Mihály* polgármester üdvözölte a közgyűlést. Az Országos Középiskolai Tanár-Egyesület részéről *Négyessy László*, az evangélikus tanár egyesület nevében *Gömöry János* eperjesi igazgató tolmácsolta az egyesület köszönetét a szíves fogadtatásért. *Geryely György* dr. máramaroszigoti jogtanár az állam és egyházak tanügyi közdelméről tartott mély tartalmú előadást. *Kristóffy György* szászvárosi tanár a tanárok külföldi tanulmányútjáról értekezett. A székelyudvarhelyi reform. kollegiumot *Solymossy Endre* képviselte a gyűlésen.

A „Buborékok“-at, Csiky Gergely kitűnő vigjátékát, mint jelezte, műkedvelők ma este 8 órakor adják elő a Budapest-szálló színháztermében. A darabban résztvevőnek: Solmay Ignác földbírtokos Bocz Endre Szidonia, neje, Bocz Endréné. Béla, orsz.-gyűl. képviselő, Dr. Szóvényi László. Szeráf, Rábay neje, Pálffy Aladárné. Róbert, Gizella, Araoka gyermekeik, Fábán Károly, Demény Irénke, Tamás Márta Rábay Miklós, osztálytanácsos, Jánossy Béla. Marosán Demeter, Mántó Miklós. Tamás, fia, Szabó Bandi. Özv. Sereczkyné, Szobotka Kata. Chupor Aladár, Barcsay Béla. Hámor, Jancsó Béla. Malvin, neje, Szabó Erzsike Gombos, ügyvéd, Gotthárd Ferencz. Bagó, koreskedő-segéd, Martini Géza. Adolf, inas, Ralli, szobaleány Solymaynál, Gáspár Tivadar, Lakatos Vilma. András, inas, Betti, szobaleány Rábayéknál, Ágatha Endre, Lakatos Vilma. — Az estély tiszta jövedelmét a helybeli Oltár-egylet javára fordítják. Kik meghívót tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, a plébániai hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Korcsoya-egyleti gyűlés. A Korcsoyázó-egyesület tavaszi rendes közgyűlést ma, délelőtt 10 órakor tartja meg a titkár irodájában (Árpád u. 3). E gyűlés tárgyat az 1907—8. évi számadások felülvizsgálása képezi. A gyűlésre a tagok azzal hivatnak meg, hogy amennyiben az alapszabályokban előírt szabvány nem jelennek meg, úgy a gyűlés május 3-án délelőtt 10 órakor tartatik meg, amidőben a közgyűlés tekintet nélkül a megjelöltek számára határozni fog.

Eszküdtzéki tárgyalások. A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint esküdtbírósg f. évi I-ó ülészekát 22-én és 23-án tartotta, Dr. Bodolla Gábor törvénzéki elnök előnökele mellett. Az első nap *Somolai Sándor* kadicfalvi lakos ügye foglalkoztatja az esküdtzéket, ki erőszakkal elkövetett szándékos emberölés büntetvével volt vádolva. Az esküdték vádlottat halált okozó testi sértésben mondták ki bűnösnek, minek alapján 5 évi fegyházat kapott, melybe a 2 hónapi vizsgálati fűgűságot beszámították. Az ítélet jogerős. Szavazó bírák *László Domokos* táblai bíró és Dr. *Voith Gerő* törvénzéki bírák voltak, míg a védelmet Dr. *Vass Lajos* ügyvéd látta el. Csütörtökön, 23-án, *Máthé Mózes* zetalaki lakos állott az esküdték előtt, ki felmenő ágbeli rokonon elkövetett szándékos emberölés büntetvével volt vádolva. Az esküdték azonban vádlottat halált okozó testi sértés büntetésben mondták ki bűnösnek, minek alapján 6 évi fegyházat kapott. Ez az ítélet is jogerős. Szavazó bírák Dr. *Voith Gerő* és *Gyarmathy Ferencz*, a védő Dr. *Váro Géza* ügyvéd volt. A vádat mindkét nap Dr. *Róffy Zoltán* kir. ügyész látta el.

Adomány a Tanszermuzeumnak. Felkérteztünk a következő sorok közléseire: Az udvarhelyvármegyei tanítóegylet népiskolai tanszermuzeuma (ennek keretében a gazdasági ismételő iskola mezőgazdasági és vegyipari gyűjteménye) részére *Sátori Mór*, erdélyi gépzművek és műtrágyagyógyár-tulajdonos Budapestről 2 üveg szuperfoszfát, 2 üveg trágafűz (gipsz) és 2 üveg *Thomasalakot*; — *Bichn János*, aszfalt és kátrányvegytermékek gyártóadonosa Budapestről 5 drb aszfalt elszigetelő lometzt (salak, parafa és kavicsintészel), 5 drb kőfedéllemez, 1 drb aszfaltátélemez, 4 drb bitumen fedéllemez és több rondbeli szaknyomtatványokat; — és a *Hungaria* műtrágyagyár igazgatója Budapestről 1 üveg kénsavas káli, 1 üveg nyersfoszfát, 1 üveg kénsavas ammóniak, 1 üveg ásványi szuperfoszfát, 1 üveg csontliszt szuperfoszfát, 1 üveg takarmány csontliszt, 1 üveg chilisálétrom, 1 üveg nyerssálétrom, 1 üveg kálitrágya, 1 üveg kámit és 1 üveggel schönit, keményűs, karnallit, sylvin, kieserit és sylvinitet ajándékozott. Fogadják az adományozók ezen adományokért a tanszermuzeum nevében köszönetemet. *Chalupka Rezső*, ügyvez. osztályelnök.

A „Polgári Önképző és Segélyő-egylet“ május hó 10-én d. u. 2 órakor saját nagytermében tartja évi rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkár jelentés. 3. Az 1907. évi számadások megvizsgálása és az arról felvett jegyzőkönyvek felfolvasása. 4. Az 1908. évi költségvetési előirányzat bemutatása. 5. Tiszviselők és választmányi tagok lemondása és azok újrválasztása. 6. Indítványok.

Kivonat a hiv. lapból. Rühkór fellépett szorvályosan Szentlélek község lakóállományában. Veszélyes megszűnt Homoródjúnosfalva községben. Az 1907. évi utadók sikeres behajtásáért Szász Dénes alsófalvi jegyzőnek 15 K, Lukács Ilyés felsőfalvi kőrőnök 10 K, Szász Minály felsőfalvi kpenztárnoknak 10 K, László György nagygalambfalvi körjegyzőnek 10 K, Csiky Lajos nagygalambfalvi községi bírónak 10 K és Feloki Márton nagygalambfalvi községi pénztárnoknak 10 K jutalom engedélyeztetett.

x 2 wagon iger, szép sulyos zab oladó. Magyar Gazdak Értékesítő szövetkezete. *Jeszenszky*, iutató.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

A következetlenségek vármegyéje.

Marosvásárhely, április 15.

Egy távirat fekszik előttem. Megyém székhelyén kelt. „Alispán Sebessi“, a két szó van benne s a küldő neve, ki jó barátság nexasán előzékenységéből tudósított.

Hetek óta távol lévén fegyvergyakorlaton, a megye politikai életének kavargását nem figyelhettem s így a hír nagyon meglepett.

Nem korteskedtem, engem sem kapacitáit senki. Lehet tán azért, mert nem igen engedtem magamon s agyamon mással végeztetni az új korak e legújabb „chemiai“ művelését s másfelől tán azért, mert nem vagyok... megyei bizottsági tag.

E körülmény azért lényeges, mert így nem vagyok befolyásolva. Véleményem saját magamé.

A fölvetett kérdés tárgyalása egész buggadtságot igényel, melylyel a küzdők közül egyik fél sem dicsékedhetik.

Tudom azt is, hogy hangya-bolyba nyulok, mert az elmékedés folytán kibámozódó igaz szó rendszerint nagyon fájdalmas annak, kit ezembe talál. E miatt annak is ki vagyok téve, hogy egyik-másik, soraim tartalmáért, megcseztel. Egem azonban nem vezet vagy az iránt, hogy soraim tessenek.

Nekem egyénileg édes mindegy, ki az alispán. Nem kérek tőle semmit s ha valamit kérnék, azt a „törvényelő“ kérném, melyet ő legjobban köteles tartani.

Ilyen forma helyzetem szükségesszerű előre bucaítása után, vegyük szemügyre magát a tényt, hogy az alispán választás Dr. Sebessi győzelmével végződött.

Sokan kérdezhetik, mi közöm hozzá? Annyi van, mint a kérdezőnek, de azért megmondom. Olyan jelenségeket észlelek, olyan tüneteket látok, melyekből sok az érdemes a leszögzésre. Emlékezzünk!

Multon épül a jelen. Ne feledjük azokat a tényeket, a melyekből ítéletünket következtetjük. Megengedem, hogy a mit én igaznak állítok, az nem igaz, de kiindulok abból az igazságból, melynek gyökerei a multból táplálkoznak, melyeknek életrevedve az örökké élő, örökké szemünk előtt lebegő mult.

Politikához nem igen értek. Komédiás játék az egész. Minden van benne, csak az nincs, a minek nevében harcolnak egymással a küzdő felek... az igazság.

Elképezelem lelki szemeim előtt a két év előtt történeteket. Hogy mit ér az autonómia, azt bemutatta sok vármegye. A miénk azonban arra sem volt érdemes. Az a számára csokély haza, ki ellenállott, meghozta meggyéknak azt a dicsőséget legalább, hogy nem állti ki a historia, — e legnagyobb „mogister“ — a szégyenpadra.

S ha nézem e számra kicsiny, de tartalomban, lelki erőben hatalmas csapatot, ott látok egy férfit, ki lángoló ifju hévvel, tüzes, lelkes szóoklattal tomboltatta megynék házat a darabontok ellen; jogi tudásának ellenállhatatlan vaslogikájával védte a szinte szégyenpadra került megyének biztosított autonóm jogok nemzeti tartalmát; a ki főügyési állása hivatalos kerettel körülvont korlátai közt igyekezett élesztgetni a nemzeti érzésnek a megyei ellenállásban megnyilatkozó s kialudó lángját, a ki inkább eldobta magától a kenyér kérdésben nála oly nagy számot tevő főügyési jövedelmet, de a darabontoknak „sötét“ ügyésze nem lett, s e férfi... Dr. Várontsik Ferencz.

Látom a darabont megye főnököt komor, rideg, számító tekintettel. Sok jó barátja volt. Ma is közű ujra szaporodni. Rokonsága kiterjedt. Ez volt az ő oreje. Körülötte szellemi községségben látok egy fiatal embert, aki rokona volt, mint rokna s... főnök ur ellen nem tett semmit sem. Ez a férfi: Dr. Sebessi János.

Két év sok idő. Különösen a magyarnak, ha feladni koll.

Az a közkatona, ki Valenteik mellett tiszteséggel harcolva, osztogatta egyik-másik fűszolgabírónak a „hat heti szabadságot“ — főispán lett, mert úgy hívják: Ugroh Ákos.

Az a férfi, a ki a nemzeti küzdelem hovábon fölődozta állását a ezzel veszélyeztetette még a megélhetését is, ma is a megye tiszti főügyésze, de főispán barátja s iltove fegyvertársa jóvóltából a megye... bukkott alispán-jelöltje.

Az a férfi pedig, a ki a két előbbi előtt a fenti szempontból szót sem érdemelt, ma a megye győzelmese alispánja: Dr. Sebessi János.

Maga az egész főispáni intézmény előttem nem simpátikus, mert olyan jogkörrel van felruházva, a mely a megyei autonóm jogkörrel nem fér össze. Mindannak dacára a jeleni főispánt reményteljes szívvel fogadtuk, mert azt hittük, hogy a nemzeti küzdelem alatt megérlelődött irányelveket következetesen keresztül viszi.

A mint az állam, úgy a megye kormányzata egy bizonyos váltakozást igényel, mit váltógazdaság alatt ismerünk. E váltógazdaság teszi lehetővé, hogy a megyei ellenfélképpen küzdő faktorok újabb és újabb gazdasági és egyéb más gyümölcsöket termeljenek. A melyik megyei párt uralkodása alatt ezt az elvet nem viszi következetesen keresztül, az saját létének alapjait támadja meg.

Ha az ország kormánya e nemzeti küzdelem jegyében született, úgy megyénk kormánya magán kellene hordozza az irányzatnak kétségbevonhatatlan jeleit.

Ezt az általános elvet a jelen speciális helyzetre alkalmazva, úgy látom, hogy ma épen azok az emberek dominálnak, melyek ellen Ugron Ákos is erősen harcolt e azok az emberek képezik a háladatos chorust a főispán körül (tisztolat a kivételeknek), a kik ellen szinte személyeskedésig menő harcot vívott.

Akkor az volt a jelező, hogy a megye bizottság tagjai erős meggyőződésű, független emberek legyenek, ma pedig azt látjuk, hogy a bivatálnál fogva befolyás alatt álló bizottsági tagok száma 2 év leforgása alatt nem apadt. Akkor azt hallottuk, hogy azokat a személyeket, kik a darabot megyefőnököt szinte testükkel fedezték, elfogja soperni a nemzeti főispán lüktető magyar lelkiülete s ma azt látjuk, hogy ezek az emberek ma a főispán legbizalmasabb tanácsadói.

Akkor úgy láttuk, hogy a főispán a legerősebb küzdők legvittezebbje s ma azt látjuk, hogy véleményében, elhatározásában rövid időn belül saját egyéni integritása sérüléssel, hajlítható.

A mit nem tenne meg Ugron Ákos a gavallér férfi, azt megteszi Ugron Ákos a főispán. Két évi működése alatt nem láttuk őt soha olyan nagyknak, olyan erősnek, olyan határozottnak, a milyent a nemzeti küzdelem alapján vártunk és remélhettünk.

Ez szolgál sok tekintetben magyarázatul a mai helyzetnek.

A tisztviselőik majdnem mindenike telítve van féktelen előre törekvés vágygyal. E miatt mindenik kollégájában nem egy barátot, hanem egy ellenséget lát. Egyik a másikkal szemben hideg, rideg, bizalmatlan. Együttes, közös támogatás hiányában mindenki maga igyekszik saját magának pártot csinálni. Ez már magában arra ösztönzi, hogy inkább keresse a választó kegyét, mint a törvények rideg betűiben elrejtett komoly tartalmat. Egységes, erős vezetés, irányítás nincsen.

Ez csak annyiban érinti a főispánt, hogy ezt eddig észlelni és gyógyítani kellett volna.

A tisztújítást megelőzőleg már egy félévvel elkezdődött a korteskedés, még pedig olyan szemérmelen módon, hogy valóságos mebotránkozást kellett. Dr. Sebessinek nagyratörő természetű különösen nem tudott nyugodni. Az volt a baj csupán, hogy akkor még nem tudta mire pályázzék. Szegény főszolgabírók, hány-szor zenghetett dicsőmúaszt állásokat érőllatok az a Dr. Sebessy, a ki a hátatokon a főispán jóvoltából a fejekre hágott.

Ha valaki akkor azt tanácsolta volna neki, hogy pályázzék alispánnak, ő maga is kikaczagta volna.

S miután azonban az aljegyzőségen fölül minden állás ajtaját eredménytelenül kopogtatta meg, nem maradt más, — csupán az alispánság.

A mit komoly embernek előhozni, még Sebessi sem mert, azt egy kerek évi állandó, következetes törekvés, mesterésgesen fölélesztett harc, egy pár kardvágás, főispáni következetlenség, hamis választási jelezések — önként megteremtették.

Az a Dr. Sebessi, ki ellen is szóltott a tavaly nyáron a „szinte szemérmelenségig menő korteskedés miatt a „lefuvó” s a kit még a jelölésre sem tartott érdemesnek elején a megye főispánja, a kit egyénileg az alispáni székre alkalmatlannak talált a főispán, ma ép az ő következetlensége, ingatag eljárása folytán a megye alispánja.

Az a Dr. Hínléder Ernő, kinek volt férfias elszántsága először a Dr. Sebessi jelölése érdekében

interpellálni akarai s aki e miatti küzdelmében erős összeütközésbe került a főispánnal; a ki a megye-gyűlésen a már megengedett azónak a főispán részéről történt erőszakos megvonása miatt a főispánt még egyénileg is megtámadta, sőt ezinte insultálta: ma a főispán legjobb fegyver-barátja, sőt mint ilyen a főispánnak kérelmehetetlen ura és parancsolója.

Ez a száraz tény nemcsak a Hínléder bátor, határozott föllépéséből, de... és még inkább a főispánnak ezzel szemben erélytelen, férfiatlan magatartásából ered.

Sebessi, vagy még inkább tanácsadói, elég szemeseek voltak észrevenni a főispánnak e gyengéjét s az alispáni szék körül font koritis e leggyengébb részét s nagy ügyességgel ezen akartak keresztül törni.

Egy alispáni székbe nem szabad a szerint mérlegelni a pályázókat, hogy valaki mindenivel fraternizál-e, hanem tudása és rátermettsége szerint.

Andrássy Gyula gróf főispánjától minden adózó polgár elvárhatja, hogy képviselje a politikai morált az annyi is piszkos politikában. Ha ezt nem tette, bizalmunkra tovább nem lehet érdemes, bárki legyen is az.

Ez az a pont, a hol a főispánnak kötelessége lett volna erélyesen, férfias energiával a politikai morál álláspontját diadalra segíteni.

Annak a pártnak, a melyik őt eddig támogatta s olyan fölszínre hozta, hogy főispánnak kinevezésék, szabad talán annyi jogot vindikálni magának, hogy álláspontjukat, a mint a múltban, úgy a jelenben is együtt védelmezzék.

Mikor valósággá lett az a szinte hihetetlen hír, hogy Dr. Válesteik Ferencz kész arra az áldozatra, hogy a megye békeje érdekében föladja a gyönyörű állását, első rangú ügyvédi irodáját, akkor a főispánnak többé haboznia nem lett volna szabad.

Itt kezdődik s illetve itt folytatódik a főispán következetlensége.

A helyett, hogy Válesteik mellett erős, törbetetlen magatartást tanúsított volna, edd... ellenfeleiből barátjává lett férfiak befolyására azt hitte, hogy Válesteik ellene tör s így minden eszközt jónak gondolt arra, hogy Válesteiket és pártját lehetetlenné tegye. Bizalmas emberei, pl. báró Orbán Ottó a legzenialisabb kortes módjára éjjel-nappal tapogatózott Kereszturon, hogy vajon nem lehetne-e Válesteikék ellen a küzdelmet fölvenni?

Miután azonban arról győződött meg, hogy ez nem vezetne célhoz, megtörtént — a kibékülés akkor, a midőn már késő volt s a midőn kén alatt annyira át volt gyurva a választóközönség a Válesteik „önérdekű” föllépte fölötti szörnyűködésben, hogy más-főispán kellett volna oda, hogy a választási hangulatot Válesteik felé terelje.

Száz meg száz ilyen esetet látok én így távolról is magukban a köztudomású tényekben kidomborodva. Hát még a kulisszák mögött hány lebet.

A főispán ilyenforma magatartása közben Sebessi személyesen járta hivat s nem a legszemeretesebb módon korteskedett.

Válesteik pedig s vele hasonló módon sokan így gondolkodtak: Tíz évig becsülettel szolgált a vármegyét. Sok nehéz napot küzdött át a megye jogi képviselőletében. Hirnove, jelleme, tekintélye a férfias, magyar érzésű, eszes, következetes, őnzetlen eljárása folytán egyre nőtt, emelkedett, úgy hogy ellene semmi alapos kifogást tenni nem lehet, sőt büszke legyen egy vármegyére, ha egy ilyen férfi hajlandó elvállalni az alispáni széket.

Ha volt oka a főispánnak Damokos ellen a fegyelmet fölhozni, hozzon föl ellene is ha tud?

Ha fel tudja fogni a vármegyére az általa hozandó áldozatot, akkor rendben van a dolog, ha nem, ... akkor legalább megmutatjuk, hogy küzdelmünk nem személyért, hanem olvekért folyt.

Olyan magasan állott mint jelölt Sebessi fölött, hogy vele szemben korteskedni méltóságán aluli volt.

Az a tiszti főügyész, kinek más körülmények közt egy szava döntötte el az ilyen kérdéseket, csak nem áll ki házról-bázra járva korteskedni egy eddigi aljegyzővel szemben, aki jóakarátát, támogatását oly sokszor próbálta megnyerai már.

Az a főügyész, a kit 10 évi működése alatt őnzetlen, lelkes, okos működése miatt a „vármegyé eszéknek” neveztek, csak nem szorult arra, hogy saját magáról bökölgetva udvarlogasson a bizottsági tagoknál egy a sötétség homályából előre csörtető alispán önjelölttel szemben.

Kiemelem, hogy nem szölok a győzelmese alispán rokonáról (Hínléder, Jeddy), vagy barátjáról (ifj. Bakk)

mert ők egyéb kötelék által vezetettve, e körülményeket mérlogolni könnyen elmulaszthaták, de szölok azokról az értelmes emberekről, akik a föntirtakat épen úgy tudták, mint én.

Hát egy 10 évi szöplötlön tiszta, érdemes mult uincs akkora töke, mint, mint... a semmi s jobban mondva az állandó korteskedés...?

Hát annyi fáradságot sem érdemel egy alispáni szék, hogy egy pillanatra magamba szállva, szavazatom fölöl önállóan gondolkozzam?

Nincs annyi önállóság egy megyeobizottsági tagban, hogy magát befolyásoltatni no engedje?

Olyan nagy, olyan hatalmas egy főispáni kövötközleten állásponat, hogy az is befolyásolhat.

... Nem folytatom. Igen belomelegedem. Még magával ragadna a meggyőződéses erős heve s valakit megeértonék, a mi távol áll tőlem. Az álláspontom elvi alispán áll. Hogy személyek szerepelnek, az természetes, mert azok eljárásáról szöloztam.

Azt hiszem, igaz, a mit mondtam. Ennélfogva független állásomnál fogva az igaz szó kimondása ke!lemetlen... e kötelesség.

... Előtted, Válesteik Ferencz, mint bukott alispánjelölt előtt igaz tisztelettel kalapot emelek. Küzdelmed szerintem nemes, eljárásod őnzetlen, férfias volt.

Föllépéseddel, komoly jelöltséggeddel s bukásoddal megmutattad, hogy nem személyért, hanem olvekért harcoltál.

Bukásodban tündökölöz igazán abban a chaotikus zavarban, hová megyénket a következetlenség juttatá.

Hogy mi következik, az a jövő titka. Csakugyan, mintha léghuzam volna...

Dr. Elekcs Dénes,
ügyvéd.

TAVIRATOK.

Budapest, április 25.
(Érk. d. u. 5. ó.)

Politikai körökben egybehangozón konstatalják, hogy Wekerle bécsi tartózkodásával a politikai helyzet javult, amennyiben sikerült találni módokat, melyek válság elkerülését lehetővé teszik.

Ezek szerint Wekerle, Arentthal, Schönaich Bécsben valamelyes kompromissumban megállapodtak, melyet Wekerle legközelebb minisztertanácsban fog megismertetni minisztertanácsaival és ha ezek hozzájárulnak, akkor Bécsben e hó 30-ikán tartandó közös minisztertanács sima lefolyása lesz.

Függetlenségi párt egyik alelnöke újságíróknak kijelentette, hogy a teljes biztosítékot kapunk arra, hogy 1911-ben az önálló nemzeti bankot akadály nélkül felállíthatjuk és annak előkészületeit már most szabadon megtehetjük, akkor lehet tárgyalni a tiszti fizetések emeléséről, e nélkül képtelenség. Ha a jegybankot biztosítják, megegyezhetünk, e nélkül egy fillért sem áldozhatunk.

KÖZGAZDASÁG.

A Triestli Általános Biztosító Társulat (assicurazioni generali) 1. évi március hó 26-án tartott 76-ik közgyűlésén tartoztak be az 1907. évi mérlegbe. Az előttnök fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1907. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkészségnek 917.014.396 korona és 99 fillért teittek ki és az év folyamán bevett díjak 41.095.963 korona és 58 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 31.422.408 korona 19 fillérről 264.156.557 korona 24 fillérre emelkedett. A tőrbiztosítási ágban, beleértve a betörésés-és tűkötőveg biztosítást, a díjbevételek 16.585.439.656 korona biztosítási összeg után 27.502.460 korona 49 fillér volt, miből 10.146.474 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordítottat, úgy, hogy a tiszta díjbevételek 17.155.986 korona 04 fillérre rugott, mely összegből 12.269.989 korona 32 fillér mint díjtartalék minden tehetől menően jöve vitetett át. A jövő években esedékesek való díjkötőtelezvények összege 113.331.852 korona 27 fillér. A szálítmánybiztosítási ágban a díjbevételek kitett 3.921.627 korona 66 fillér, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.717.619 korona 06 fillérre rugott. Kárakért a társaság 1907-ben 37472589 korona 25 fillérről és alapítási óta 890.042.935 korona és 20 fillér fiotott ki. E kártérítési összegből házaknak 173.248.760 korona 76 fillér esik. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értekekben vannak elhelyezve, az idei általánosok folytán 292.978.592 korona 76 fillérről 353.629.347 korona 57 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 60.625.971 korona 77 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 26.668.849 korona 08 fillér. 3. Letétmentezett értékpapirokra adott kölcsönök 4.017.801 korona 92 fillér. 4. Értékpapirok 209.404, 916 korona 74 fillér. 5. Tárcza váltók 842.350 korona 85 fillér. 6. A részvényesek biztosított adólevelei 8.820.000 korona. 7. Kézpénz és az intézet követelések, a hitelzők követeléseinek levonásával 13.249.457 korona 21 fillér, összesen 323.659.347 korona 57 fillér. Ezen értekekből 65.5 millió korona magyar értekekre esik.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

székelyföldi kerületi fiókja

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni, miszerint a Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete székelyudvarhelyi fiókja intézőségével bizattam meg. Kereskedői pályámon szerzett sok évi tapasztalatom kellő biztosítékot nyújt arra, hogy az igen tisztelt üzletfeleinkkel a legkellemesebb összeköttetést létesítek. Foglalkozunk mindennemű adás-vételkel, igen mérsékelt közbenjárású díjért, gabonaművek vétele és eladásával, ugyancsak mezőgazdasági gépek, tejjgazdasági berendezések, vaj-, turó-termékek, a legkitűnőbb és a legtisztábbban kezelt bordó- és palackborok elárulásával stb. Kérve szives jóindulatu támogatásukat,

Legmélyebb tisztelettel

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete
Jeszenszky János
intéző.

ÚJ SZABÓ-ÜZLET

Van szerencsém a mélyen tisztelt férfi-közönség szives tudomására hozni, hogy 9 és fél év óta fennálló, jó hírnévnek örvendő férfi szabó-üzletemet Dicső-szentmártonból a helyi piacra, Flórián Bogdán ur házába helyeztem át és nyitottam meg. Dus raktárt tartok hazai, valamint zsolnai és brassói, azonkívül valódi angol divatszövetekből. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, ültönyök elkészítését szükség esetén 48 óra alatt. Jó szabás, kitűnő munka, pontos kiszolgálás által vélem a mélyen tisztelt közönség bizalmát megnyerni. Vidékre mintákat kiválasztás végett szívesen bérmentve küldök. 2-3 megrendelésért meghívására személyesen jövök. Magamat becses pártfogásukba ajánlva, maradok teljes tisztelettel.

LÖBL MENDEL férfi-szabó
SZÉKELYUDVARHELY.

Eladó a vasuti állomással szemben, igen élénk forgalmi helyen egy 250 □ öl területű **belső telek.** Értekezhetni Nagy Ferenc tulajdonossal Várutca 3. sz.

Legjobb szépitőszert! Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

A szépség

elérésére, tökletesítésére és fentartására

legkitűnőbb és legbiztosabb vegytiszta, sem higanyt, sem ólomot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan zsírmentes készítmény a

MARGIT
CREME

Ezen világhírű arckezelés eltávolítja a szeplőt, májfoltot, pattanást, miteszt, szert és más minden bőrbaj, ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot simává és üdév teszi.
Ára: kis üveg 1 k. nagy 2 k. Margit boltgyár (3-féle színből) 120 k. Margit-üzlet, nap 70 ill. Margit fogpó 1 kor.
Vannak másuttól egy a pénz előlege behatárolása után kelti a készítő:

Földes Kelemen gyógyszer, Arad.

Kaplató Székelyudvarhelyen
Köncz Armin, Solyomossy János,
Székelykeresztúron Baumgartner
János gyógyszerészeknél.

Csodás, gyors és biztos hatású.

Törv. védve.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Sz. 4093—1908.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város képviselőtestületének 1908. évi március hó 13-án kelt 10—908. számú véghatározatával a Sósfürdőnél építendő hid munkáját engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1908. május hó 3-ik napjának d. e. 9 órájára a Székelyudvarhely városi tanács nagytermében zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 10%-nyi bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiál inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a város mérnökénél a rendes hivatalos órákban d. e. 8—12 és d. u. 3—5 óráig naponként megtekinthetők.

Kelt Székelyudvarhelyt, 1908. évi április hó 25-én.

Bodó Ferencz,
városi mérnök.

Gotthárd János,
polgármester.

Árverési hirdetmény.

A homoródbenei közbirtokosság nyilvános szó és zárt írásbeli árverésen eladja Udvarhelyvármegyében Homoródbene község határán fekvő „Standerwald“ nevű legelő területén álló 231 drb 65—160 cm. középmérvőjű tölgy fáját, melynek fatömege 26·2 m³ 30—50 cm. vastag vasuti talpa 127 1 m³, 55—75 cm. vastag II. oszt. 647·2 m³, 80—160 cm. vastag I. oszt. fűrészáru és 3462·3 m³ tűzifát tesz ki tővön a helyszínén, 27500 kor. becsár mint kikialtási árban.

Az eladandó fatömeg a homoródbenei vasuti állomástól 4·7 km. távol fekvő legelő vau, mellyel elég jó mezei ut köti össze. A kikialtási ár 10%-a bántpénzzel leteendő az árverés megkezdése előtt az árverező biztos kezéhez.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverés Homoródbene község-házánál 1908. évi május hó 25-én d. e. 9 órakor lesz megtartva.

Árverési és szerződési feltételek a homoródbenei községi jegyzőnél megtekinthetők. Homoródbene, 1908. évi március hó 3-án.

Benedek Ferencz,
jegyző.

Binder Mihály,
közbirtokosaági elnök.

Eladó telek.

Az Eötvös-utca 5. számú ház mellett levő üres telek eladó. Értekezhetni: Jóó Sándor úrnál Zernest p. u.

Egy kasszirnö azonnali belépésre felvételik.

Czim a kiadóhivatalban.

A szombatfalvi vámmal szemben, közvetlenül az aszfalt mellett 200—400 kvöl területű **háztelkek** eladók. — Részletes felvilágosítást ad Dr Szöllösi Ödön ügyvéd.

Eladó ház. Bethlen-u. 7. sz. alatti kőház szabadkéből eladó

A m. t. közönség figyelmébe

Czukrászdámban naponta izletes friss torták, sütemények, fagyalt, reggeli és uzsonna-kávé kapható. Szives pártfogást kérve, vagyok tisztelettel Ernst György.

Kiadó lakás.

Járó Orbán Balázs utca 37. sz. melletti özv. Valter Vilmosné-féle ház, mely áll 3 szoba, konyha, sütőkemence és hozzá való melléképületek, kerttel, azonnal kiadó, esetleg örök áron eladó.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a Triesti Általános Biztosító Társaság, a leguagyobb, leggazdagabb és legrégibb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mértékkel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a leguagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tüz-, szállítvány-, üveg-, betűrekes lopás- és harangtűrés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r. t.“, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság“ számára.

A székelyudvarhelyi ügynökség:

Sterba Ödön, Rösler és Gábor, és a Marosvásárhelyi Agrártakarepöntár fiókja.